

BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HOTUBA YA MAONI YA KAMATI YA KUDUMU YA BARAZA LA WAWAKILISHI YA KATIBA, SHERIA NA UTAWALA KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA FEDHA KWA WIZARA YA NCHI (OR) TAWALA ZA MIKOA, SERIKALI ZA MITAA NA IDARA MAALUM ZA SMZ KWA MWAKA WA FEDHA 2016/2017

Mheshimiwa Spika, awali ya yote naomba kuchukua fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu Mtukufu, kwa kutujaalia kukutana kwa mara nyengine tena asubuhi ya leo katika Baraza lako Tukufu kwani hii ni rehema yake Allah (sw) ya kutupa pumzi na afya ambayo wenzetu wengine amewanyima.

Mheshimiwa Spika, aidha, nakushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi hii ya kusimama mbele ya Baraza lako Tukufu, kwa lengo la kuwasilisha maoni ya Kamati ya Kudumu ya Baraza la Wawakilishi ya Katiba, Sheria na Utawala kuhusu makadirio ya Mapato na Matumizi ya Fedha ya Wizara ya Nchi (OR) Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ kwa mwaka wa fedha 2016/2017.

Mheshimiwa Spika, naomba pia uniruhusu nimpongeze Mhe. Waziri wa Nchi (OR) Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ kwa kuchaguliwa kwa mara nyengine tena na Mhe Rais, hii inaonesha wazi kuwa Mhe waziri ni mchapakazi mzuri na kamati yangu inamuomba kheri na mafanikio katika kipindi chote cha utekelezaji wa majukumu yake.

Mheshimiwa Spika, pia napenda nimshukuru Mhe. Waziri pamoja na watendaji wake wote kwa mashirikiano yao ya dhati waliyoipa Kamati yangu katika kutekeleza majukumu yetu ya kazi. Vile vile, napenda kuishukuru Wizara ya Nchi (OR) Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ kwa kuwasilisha mbele ya Kamati yetu pamoja na

Baraza lako Tukufu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Fedha kwa mwaka 2016/2017 ili yapate Baraka za Wajumbe wako na baadae yapitishwe kwa maslahi ya wananchi na Serikali kwa ujumla.

Napenda pia kumpongeza Katibu Mkuu, Naibu Katibu Mkuu, Wakuu wa Mikoa wapya na Wakuu wa Wilaya ambao wameteuliwa hivi karibuni kwa kuwatakia mafanikio mema.

Mheshimiwa Spika, napenda kuchukuwa fursa hii kwa dhati kabisa kuwashukuru wananchi wenzangu wa jimbo la Mfenesini kwa kuniamini na kuweza kunichagua kuwa mwakilishi wao kwa kipindi cha miaka mitano, sina cha kuwalipa ila niwaahidi kuwa tutakuwa pamoja katika mambo yote yanayohusiana na jimbo la Mfenesini na inshaallah, Mwenyezi Mungu (SW) atatufanyia wepesi katika kutekeleza majukumu hayo kama ambavyo tumepanga.

Mheshimiwa Spika, pia naomba kuwashukuru kwa kazi kubwa walioifanya Wajumbe wa Kamati yangu wakati tulipokua tukipitia bajeti hii kwa kunionesha mashirikiano yao makubwa katika kutekeleza majukumu ya kazi zetu ambayo yanaiwezesha kamati hii kufanya kazi zake kwa ufanisi.

Hivyo, kwa ridhaa yako naomba niwataje Waheshimiwa Wajumbe hao kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Machano Othman Said	Mwenyekiti
2. Mhe. Mwantatu Mbarak Khamis	Makamo Mwenyekiti
3. Mhe. Saada Ramadhan Mwendwa	Mjumbe
4. Mhe. Wanu Hafidh Ameir	Mjumbe
5. Mhe. Mihayo Juma N'hunga	Mjumbe
6. Mhe. Shamata Shaame Khamis	Mjumbe
7. Mhe. Nadir Abdulatif Yussuf	Mjumbe
8. Mhe. Ali Khamis Bakar	Mjumbe

9. Ndg. Rahma Kombo Mgeni

Katibu

10. Ndg. Ali Alawy Ali

Katibu

Mheshimiwa Spika, kabla ya kuanza kutoa maoni ya kamati yangu ni vyema tukajua kwamba kwa kipindi hiki kamati ilikosa muda wa kufanya kazi zake mapema kutokana na kuchelewa kwa kuanza kwa shughuli za Baraza na kupelekea kutoweza kutembelea wizara na idara ziliopo chini yake ambazo zingeweza kuieleza kamati na sisi tukaweza kushauri, kuagiza na kupendekeza mambo mbali mbali ambayo yangeleta faida kwa Serikali na wananchi kwa ujumla.

Mheshimiwa Spika, baada ya Utangulizi huo, sasa kwa niaba ya Kamati yangu naomba uniruhusu niwasilishe maoni yetu juu ya Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Fedha ya Wizara ya Nchi (OR) Tawala za Mikoa, Serikali za Mitaa na Idara Maalum za SMZ kwa Mwaka wa Fedha 2016/2017.

IDARA ZA MAKAO MAKUU:

Mheshimiwa Spika, katika fungu hili kamati imeridhishwa na malengo waliojipangia kupitia kwenye program zake kwa mwaka wa fedha 2016/2017 ambapo kamati inaendelea kuisisitiza Serikali iweze kuwaingizia fedha kwa wakati na ipasavyo kwa ajili ya kufikia malengo yao waliokusudia kuyafanya.

IDARA YA MIPANGO, SERA NA UTAFITI

Mheshimiwa Spika, mbali na majukumu iliyopangiwa idara hii ikiwemo kusimamia sera, mipango na programu za wizara lakini pia ina jukumu la ufatiliaji wa tathmini za programu na miradi. Na kwa mwaka wa fedha 2015/2016 idara hii nayo ilikabiliwa na tatizo la uingizwaji wa fedha usioridhisha kitu ambacho kimeweza kukwamisha utekelezaji wa malengo yake. Hivyo, kamati inaendelea kuisisitiza tena Serikali kwa mwaka wa fedha ujao wa 2016/2017 uingizwaji wa fedha uwe mzuri ili wizara iweze kukamilisha malengo waliojipangia.

OFISI YA AFISA MDHAMINI - PEMBA

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa Ofisi ya Afisa Mdamini Pemba tunashukuru imeweza kuingiziwa fedha vizuri zaidi ya nusu ya kile walichopangiwa kitu ambacho kimeipa faraja kamati kwani wao ni kiungo muhimu katika utekelezaji wa majukumu ya kazi za wizara kwa upande wa Pemba.

IDARA MAALUM ZA SMZ

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa Idara maalum za SMZ napenda kuwashukuru kwa dhati kabisa kwa kazi nzuri waliyoifanya ya kuhakikisha usalama wa nchi na raia kwa kipindi chote kabla na baada ya uchaguzi.

JESHI LA KUJENGA UCHUMI (JKU)

Mheshimiwa Spika, Kamati imeridhishwa na uingizwaji wa fedha kwa upande wa Jeshi la Kujenga Uchumi kwa mwaka 2015/2016 ambapo wamepatiwa asilimia 88 ya kile walichoidhinishiwa kukipata. Hivyo, kamati inapenda kusisitiza utendaji mzuri katika fedha zinazoingizwa kupitia mafungu yao ili yale yaliyokusudiwa yaweze kufikiwa ndani ya mwaka ujao wa fedha.

CHUO CHA MAFUNZO

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa chuo cha Mafunzo kamati yangu inawapongeza kwa kutekeleza majukumu yao ya kila siku lakini pia kamati inawataka waendele kutoa huduma vizuri kwa wanafunzi wa chuo na vile vile waendele kujiiimarisha katika shughuli za uzalishaji mali pamoja na kutoa elimu ya ujasiri amali kwa wanafunzi wa chuo ili wanapotoka waweze kujitegemea.

KIKOSI MAALUM CHA KUZUIA MAGENDO (KMKM)

Mheshimiwa Spika, kikosi kimeendelea na majuku yake ya kawaida ya kuzuia magendo pamoja na kuhakikisha usalama katika maeneo ya baharini ikiwemo abiria na mali zao.

Mheshimiwa Spika, mbali na jitihada hizo ambazo zinafanywa na KMKM lakini pia kamati inaishauri Serikali kukipatia kikosi vifaa vya kutosha pamoja na mafuta kwa ajili ya kufanyia doria katika maeneo ya baharini na kuweza kuisaidia Serikali katika kuzuia uingizwaji wa bidhaa kinyume na sheria kupitia bandari bubu ambazo zina changamoto za kupitisha magendo ya bidhaa pamoja na madawa ya kulevya.

Mheshimiwa Spika, aidha kamati inakipongeza kikosi cha KMKM kwa kutoa huduma za afya vizuri katika hospitali yao ya Kibweni, kwani hospitali hiyo imekuwa kimbilio la wananchi wengi wa wilaya ya Magharib “A”

KIKOSI CHA ZIMAMOTO NA UOKOZI

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa kikosi cha zimamoto mbali na kutekeleza majukumu yake ya uokozi wa maisha na mali za watu, kamati imeona kuna ukosefu wa kituo cha zima moto katika Wilaya ya Micheweni Pemba hali ambayo kwa sasa ni changamoto kubwa kwa wakaazi wa eneo hilo, kwani wanakabiliwa na matukio ya moto ya mara kwa mara ambayo yanaathiri raia na mali zao. Hivyo basi, kamati inaona ni busara kuwekwa kituo cha Zima moto ili kupunguza athari zinazojitokeza kila siku kutokana na majanga ya moto.

Mheshimiwa Spika, aidha kamati inaiomba Serikali kuharakisha upatikanaji wa gari mpya za zima moto katika uwanja wa ndege wa kimataifa wa Abeid Aman Karume kwa lengo la kujiimarisha zaidi kiusalama.

TAWALA ZA MIKOA NA SERIKALI ZA MITAA:

MKOA WA MJINI MAGHARIBI

Mheshimiwa Spika, Awali ya yote napenda kumpongeza sana Mheshimiwa Ayoub Moh'd Mahmoud kwa kuteuliwa kuwa Mkuu wa Mkoa wa Mjini Magharib ambapo wananchi wa Mkoa huo wana mategemeo makubwa na uongozi wake, pamoja na Wakuu wake wa Wilaya.

Mheshimiwa Spika, Mkoa wa Mjini Magharibi umeendelea kutekeleza majukumu yake ikiwemo la utekelezaji wa sera, sheria, mipango na miongozo ya Serikali ndani ya Mkoa huo.

Mheshimiwa Spika, mbali na utekelezaji huo Mkoa unakabiliwa na tatizo la ukosefu wa ofisi hali ambayo inapelekea usumbufu katika utendaji kazi wake, kwani inawalazimu kuhama hama kwa afisi ya Mkuu wa Wilaya ya Mjini katika majengo tofauti na kukodi kitu ambacho kamati imeona ni hasara kwa Serikali kulipia kodi ya jengo na badala yake kamati inashauri Serikali kujitahidi kujenga majengo yake wenyewe ya Mkuu wa Mkoa na Wakuu wa Wilaya.

Mheshimiwa Spika, Kamati inatoa ushauri kwa uongozi wa Mkoa wa Mjini Magharibi kujipanga vizuri katika kukabiliana na maradhi ya miripuko kama kipindupindu na mafuriko ya mara kwa mara hali ambayo kwa kiasi kikubwa inasababishwa na ujenzi holela katika mkoa huo.

Mheshimiwa Spika, kwa upande wa Baraza la Manispaa kamati yangu inatoa pongezi kwa Baraza la Manispaa kwa kusafisha mji zaidi katika kipindi hichi cha mripuko wa maradhi ya kipindu pindu. Vile vile kamati inashauri Baraza la Manispaa kuweka utaratibu maalum wa kutoa maegesho ya magari (parking) kwa watu binafsi kwa lengo la kuongeza ufanisi katika ukusanyaji wa mapato.

Mheshimiwa Spika, pia kamati inashauri Serikali kuwapatia ruhusa ya kuajiri wafanyakazi wataalamu kwa ajili ya kuongoza vitengo muhimu vya manispaa hii.

Mheshimiwa Spika, kamati inatoa shukrani kwa Mkurugenzi na Watendaji wa Halmashauri ya Magharib kwa kuweza kutumia vizuri rasilimali zao kwa wakaazi wa Wilaya ya Magharib. Aidha, kamati inaipongeza Serikali kwa kuipandisha hadhi Halmashauri hiyo kwa kuwa na Manispaa mbili ambazo ni Manispaa ya Magharib “A” na Manispaa ya Magharib “B”. Kamati inaona wakati umefika kwa manispaa hizo kuanza kazi mara moja hasa kwa vile madiwani tayari wameshachaguliwa tangu machi 20 ni mwezi wa tatu sasa waheshimiwa madiwani wapo bila ya kazi.

Mheshimiwa Spika, hata hivyo, kwa upande wa halmashauri, kamati yangu inaishauri wizara kuwaajiri wafanyakazi wa halmashauri zote ambao hawajaajiriwa na wametumikia halmashauri hizo zaidi ya miaka mitano (5) kwani wao wameshakua wazoefu na wanajua mambo mengi ya kazi tofauti na mtu atakaeajiriwa akiwa mpya. Hivi sasa wafanyakazi wengi wa halmashauri hizo kwenye vitengo muhimu hawana ajira ya kudumu, hali ambayo inaweza kushusha ufanisi wa kazi na kuzikosesha mapato halmashauri hizo.

Mheshimiwa Spika, Aidha, kamati yangu inazishauri halmashauri zote kuweka utaratibu wa ukusanyaji wa mapato kupitia masoko ya samaki ambayo yanafanya minada, kwani kupitia minada hiyo masoko hukusanya mapato ambayo hayaifaidishi serikali kwa vile hadi sasa mapato hayo hubaki kwa wananchi wenyewe na hali hii imejitokeza kutokana na wahisani wanaojenga masoko hayo baada ya kumalizika huwakabidhi wanchi wenyewe kwa kuyaendesha.

Aidha, kamati inashauri kuangaliwa upya maslahi ya wakurugenzi wa Halmashauri kwani kwa sasa ni madogo ukilinganisha na maslahi wanayopata wakurugenzi wengine Serikalini.

Mheshimiwa Spika, pia kamati inaishauri Serikali kupitia wizara ya ardhi kuweka mipango miji vizuri ili kuweza kuepuka hasara zitokanazo na ujenzi holela ambao haufuati utaratibu na ujenzi unaofanywa katika maeneo ya mabondeni na kwenye vianzio vya maji ambapo hupelekea athari wakati wa mvua pamoja na mradhi ya miripuko. Kamati inaiomba Serikali kuwachukulia hatua za kisheria wale wote wanasababisha athari hizo kwa makusudi.

MKOA WA KASKAZINI PEMBA

Mheshimiwa Spika, kwa ujumla kamati haikuridhishwa na ukusanyaji wa mapato kwa upande wa Pemba katika kipindi cha bajeti cha mwaka 2015/2016 ukilinganisha na Unguja jambo ambalo limezorotesha ufanisi katika utendaji kazi kupitia makusanyo hayo kwa Serikali.

Mheshimiwa Spika, Aidha, kamati imesikitishwa kwa ushukaji wa mapato kwa Halmashauri na Baraza la Mji Wete kutokana na baadhi ya wanasiasa kuwashawishi wananchi wasilipe kodi kitu ambacho si kizuri na kamati yangu imeona si busara kufanya hivyo kwani maendeleo yatokanayo na mapato hayo ni faida kwa wananchi wote.

Mheshimiwa Spika, kamati imebaini kwa mwaka wa fedha 2016/2017 kwa upande wa mkoa ya Pemba haikuwekewa malengo katika ukusanyaji wa mapato kitu ambacho kitarejesha nyuma maendeleo yanayopatikana kwa ukusanyaji wa mapato hayo. Hivyo, basi kamati inaishauri wizara ya fedha kuliangalia upya suala hili na kulitafutia ufumbuzi unaofaa, kwani kwa mwaka ujao wa fedha kwa upande wa Pemba tutakua tumeikosesha Serikali Mapato yake na tuzingati kuwa vyanzo vya mapato vipo na wahusika wataendelea kukusanya mapato hayo.

Mheshimiwa Spika, Aidha, kamati yangu inaishauri serikali kuweka nguvu kubwa katika uanzishwaji wa serikali za mitaa na ikiwezekana kuwe na kurugenzi mbili, moja ni kwa ajili ya uratibu wa Tawala za Mkoa na nyengine kwa ajili ya Serikali za Mitaa.

AFISI YA USAJILI WA VIZAZI, VIFO NA KADI ZA UTAMBULISHO

Mheshimiwa Spika, Kamati inakubaliana na mabadiliko mapya yaliyofanywa na Serikali kwa kuwekwa pamoja afisi ya usajili wa vizazi, vifo na kadi za utambulisho kwa ajili ya kuleta ufanisi katika majukumu yao kwa vile yanalingana kiutendaji, Lakini pia kukamilisha azma ya Serikali kuwa na rikodi ya taarifa za mtu tokea anazaliwa hadi anafariki.

Mheshimiwa Spika, kamati yangu inaipongeza Ofisi ya Mrajisi wa Vizazi na Vifo kwa mwaka 2015/2016 kwa kuanza rasmi kusajili vizazi na kutoa vyeti kwa kutumia mfumo wa elektroniki kwa Wilaya tatu za Unguja, hali ambayo kamati imeona ni vyema kuendelea kutumika kwa Wilaya nyengine za Unguja na Pemba, kwani mfumo huu utasaidia kupatikana kwa huduma hii kuirahisi kwa Wananchi na kuondokana na mfumo wa zamani ambao ulikuwa na changamoto ya kukaa kwa mda mrefu bila ya kupatikana vyeti kwa wahusika.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaendelea kuisitiza ofisi ya usajili na kadi za utambulisho kuendelea kuwasajili na kuwapatia vitambulisho Wazanzibari wakaazi na wasiokua wakaazi wanaoishi kisheria wenye umri wa miaka 18 na kuendelea kwa ajili ya kuondokana na malalamiko ya uchelewaji wa kupatikana kadi hizo kwa waliokua wameshafikia umri ambao kila siku wanaongezeka.

HITIMISHO:

Mheshimiwa Spika, naomba nichukue fursa hii kwa mara nyengine tena kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi ya kuwasilisha taarifa ya Kamati ya Katiba, Sheria na Utawala mbele ya Baraza lako Tukufu. Pia naomba Waheshimiwa Wajumbe waichambue, wajadili, waiboreshe na mwishowe waipitishie bajeti hii kupitia mafungu yake yote pamoja na program zake ili wizara iweze kuendelea na utekelezaji wa majukumu yake.

Mheshimiwa Spika, mwisho kabisa napenda kuwashukuru Wajumbe wa Baraza kwa kunisikiliza. Kwa niaba ya Kamati yangu naunga mkono hoja na naomba kuwasilisha.

Ahsante;

.....

(Mhe. Machano Othman Said)

Mwenyekiti,

Kamati ya Katiba, Sheria na Utawala,

Baraza la Wawakilishi,

Zanzibar.